

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/888/2015
Identifikačné číslo spisu:	8813205039
Dátum vydania rozhodnutia:	15.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8813205039.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcu X. W., bývajúceho v R., zastúpeného AK NOVIKMEC, s.r.o. so sídlom vo Vranove nad Topľou, Rázusova 125, proti žalovanej Allianz - Slovenská poisťovňa a.s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO : 00151700, o zaplatenie 191 147,17 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 11 C 260/2013, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu Prešove z 25. marca 2015 sp.zn. 4 Co 149/2014

rozhodol:

Napadnutý rozsudok z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom z 13. marca 2014 č.k. 11 C 260/2013-85 zamietol žalobu zo dňa 17. mája 2013, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú z titulu náhrady škody a odškodnenia za bolesť zaplatiť mu sumu 54 222,26 € a titulom náhrady škody a odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 136 924,91 €. Súčasne uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania vo výške 15,50 €. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že žalobe nebolo možné vyhovieť, pretože žalovaná dôvodne vzniesla námietku premlčania, na ktorú súd musel prihliadnuť. Žalobca ako poškodený sa o vzniknutej škode a jej výške dozvedel dňa 13. februára 2004 na základe lekárskeho posudku MUDr. V. B. K dopravnej nehode, pri ktorej žalobca utrpel škodu na zdraví došlo dňa 26. mája 2000 a žalobca už v tento deň vedel, kto za škodu zodpovedá. Žalobca vedel, kto je prevádzateľom osobného motorového vozidla a taktiež vedel, v ktorej poisťovni je motorové vozidlo poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Od februára 2004 boli preto súčasne splnené obe podmienky vyžadované § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre nárokovanie spôsobenej škody na zdraví a od tej doby začala plynúť dvojročná premlčacia doba. Prebiehajúce trestné konanie voči X. W. (žalobcovi) ako obžalovanému nebránilo podať žalobu na súd.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25. marca 2015 sp.zn. 4 Co 149/2014 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý správne s

poukazom § 106 Občianskeho zákonníka posudzoval začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty pri uplatnenom nároku na náhradu škody od tohto okamihu. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna. Ich začiatok je upravený odlišne. Obidve premlčacie doby začínajú plynúť plynulo a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Otázku vedomosti poškodeného o škode aj o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, súd prvej inštancie náležite posúdil. Vychádzal z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného, na základe vypracovaného znaleckého posudku znalcom MUDr. V. B.. V danom prípade bola škoda na zdraví spôsobená v súvislosti s dopravnou nehodou, t.j. prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo zákonné poistenie motorových vozidiel. Z titulu zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a vzhľadom na vznik dopravnej nehody dňa 26. mája 2000, bol žalobca oprávnený domáhať sa plnenia náhrady škody voči poisťovni v zmysle § 3 vyhlášky MF SR č. 423/1991 Zb. z 30. septembra 1991, ktorou sa ustanovoval rozsah a podmienky zákonného poistenia vozidla za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom do 31. októbra 2001. Z obsahu spisu nevyplývalo, že by žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody u žalovanej, t.j. žeby žalovanej vznikla povinnosť šetriť poistnú udalosť a následne plniť. Tvrdené skutočnosti v odvolaní žalobcu preto podľa odvolacieho súdu neboli preukázané.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý ho žiadal zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku videl v tom, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 O.s.p.), a to tým, že súd neprihliadol na ním navrhované dôkazy a neumožnil sa mu oboznámiť s vyjadrením k jeho odvolaniu, ktoré podala v odvolacom konaní žalovaná. Namietal, že súdy sa nevysporiadali s otázkou rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi, tak ako k tomu pristúpili súdy v obdobných konaniach pri uplatnení nárokov zo škody na zdraví.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho žiadala ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Žalobca dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

8. Predmetné dovolanie by preto bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namietal alebo nie) najvyšší súd sa zaoberal otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia bolo dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nebol predmet konania významný; ak bolo konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., bolo možné ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým inak bolo dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nebol významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim bolo, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

9. Dovolateľ namietal, že v konaní súd prvej inštancie, predtým ako rozhodol, nevykonával všetky ním navrhované dôkazy, čím zaťažil konanie vadou podľa § 237 O.s.p.
10. Dovolací súd uvádza, že do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo, ako uviedol vo svojich viacerých rozhodnutiach, nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.
11. Pokiaľ však dovolateľ poukázal na tú skutočnosť, že mu odvolací súd neumožnil sa oboznámiť s vyjadrením žalovanej k jeho odvolaniu, a reagovať tak pred rozhodnutím odvolacieho súdu na v tomto vyjadrení uvedené tvrdenia, táto námietka dovolateľa je dôvodná.
12. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len ESĽP) vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančínková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel ESĽP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
13. Z obsahu spisu je zrejmé, že dňa 19. júna 2014 bolo doručené súdu prvej inštancie vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu (č.l. 106 spisu), pričom v spise sa nenachádza žiadna zmienka (úprava pre kanceláriu) o tom, že toto vyjadrenie bolo doručené žalobcovi, ktorý podal odvolanie, aby mohol na skutočnosti v ňom uvedené prípadne reagovať.
14. Vzhľadom na uvedené musel najvyšší súd konštatovať, že v preskúmvanej veci bolo v konaní o dovolaní potrebné zohľadniť, že vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a žalobcovi mala byť preto daná možnosť oboznámiť sa s týmto vyjadrením. V danom prípade táto možnosť nebola žalobcovi vytvorená, preto je namieste záver, že mu tým bola odňatá možnosť pred súdom konať (obdobne napr. v rozhodnutiach najvyššieho súdu 5 Cdo 69/2014, 3 Cdo 484/2014 a iné.)
15. Dovolací súd ustálil, že v konaní bola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať, preto bolo jeho dovolanie nielen prípustné (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale aj opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).
16. Najvyšší súd preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP). So zreteľom na (procesný) dôvod zrušenia napadnutého rozsudku nezaoberal sa opodstatnenosťou argumentácie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.
17. O trovách i dovolacieho konania rozhodne odvolací súd postupom podľa § 453 ods. 3 CSP.
18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.